

## O Janu Žižkovi

OSOBY: VYPRAVĚČ

ŽIŽKA

HYNEK

KRUŠINA

MIKULÁŠ

AMBROŽ

ŽELIVSKÝ

VYPRAVĚČ: Vysoko nad řekou Lužnicí vybudovali husité město Tábor. Lidé z celých Čech tam přicházeli, aby se postavili na obhajobu přijímání podobojí. Přinášeli s sebou peníze a cenné věci. Při příchodu do Tábora je vhazovali do kádí na náměstí. Od té chvíle patřily všem. Ve jménu své víry se vzdávali majetku a začali žít životem bojovníků boží víry. Aby své město mohli bránit, opevnili ho. Vůdčími osobnostmi tohoto zvláštního města byli jednooký hejtman Jan Žižka a kazatel Mikuláš z Husi.

ŽIŽKA: Všichni dávají i to poslední, ale stále to nestačí. Potřebujeme lidi obléci, vyzbrojit a nakrmit.

MIKULÁŠ: Hlavní je, že těm lidem nechybí nadšení. Pořád mluví o výzbroji.

HYNEK: Bratr Žižka vymyslel zbraně, jaké rytíři ještě neviděli.

MIKULÁŠ: Také jsem slyšel. Jsou prý značně neobvyklé.

**ŽIŽKA:** Musím udělat vojáky ze sedláků. Nic jiného mi nezbývá. Peníze na brnění a dobré meče stejně nemáme. Sedláci také nemají vojenský výcvik.

**HÝNEK:** Zemané, kteří umějí zacházet se zbraněmi a vyznají se trochu v boji, musí být veliteli.

**ŽIŽKA:** Ani těch moc nemáme. Sedláků je hodně a umějí zacházet s cepy, sekerami a ostatními pracovními nástroji. Toho musíme využít.

**HÝNEK:** Kováři cepy okovali a opatřili je železnými hroty. Železné koule s řetězem zavěsili na dlouhé tyče.

**ŽIŽKA:** Takovými zbraněmi jsme schopni prorazit i brnění.

**MIKULÁŠ:** Co to provádíte se selskými vozy? Viděl jsem, že na nich pracuje spousta lidí.

**HÝNEK:** To je také nová zbraň. Vozy se stanou pojízdnou pevností. Na pahorku se postaví do kruhu a za okovanými deskami budou naši bojovníci dobře chráněni.

**ŽIŽKA:** Myslím, že naše vozy vydrží i nápor obrněné jízdy. Naši lidé na vozech budou dokonce výš než jezdci sedící na koních.

**MIKULÁŠ:** Bratře Žižko, je pravda, že v boji počítáš i se ženami?

**ŽIŽKA:** Nepřítel je hodně a my jinou možnost nemáme. V boji bude každá ruka dobrá. Některé ženy se samy učí ovládat zbraně.

**HÝNEK:** Důležité je, aby v Táboře vládla železná kázeň a velké odhodlání.

**ŽIŽKA:** Mistra Jana nám upálili v Kostnici; odvolání se od něho nedočkali. Zůstal pevný až do konce. Také my zůstaneme pevní ve víře a budeme ji obhajovat i za cenu života. Pravda je na naší straně!

**MIKULÁŠ:** Máš pravdu, bratře Žižko. Kněží se válejí v přepychu a Boha mají jen jako zástěrku. Hřeší a kupčí s odpustky.

**HÝNEK:** Bratr Jakoubek ze Stříbra sestavil čtyři artikuly pražské. Víte o tom?

**MIKULÁŠ:** Ano, mluví o právu svatého přijímání podobojí a o našich dalších právech.

**ŽIŽKA:** Jestli s námi chtějí žít v míru, musejí artikuly uznat.

**VYPRAVĚČ:** Celé Čechy vřely. Papež a císař chystali křížáckou výpravu, aby potrestala odbojné Čechy. Měla mít sto tisíc ozbrojenců. Země se rozdělila na dva tábory. Jih Čech, podporovaný německými kláštery, byl katolický. Na druhé straně stáli táborité, pražané a orebští. Hejtman Žižka spolu s devíti tisíci ozbrojenci vytáhl na pomoc Pražanům, kterým hrozilo nebezpečí. V Praze se setkal s druhy stejné víry.

**ŽIŽKA:** Teď musíme být jednotni. Spojuje nás naše víra.

AMBROŽ: Královští zuří. V Horách Kutných házejí naše bratry do šachet a honí je jako škodnou.

KRUŠINA: Však si to s nimi vyřídíme. Teď si však musíme poradit s křižáky. A Pražský hrad je v rukách královské posádky.

ŽIŽKA: Čeněk v Vartenberka nás zradil a vydal hrad královským.

AMBROŽ: Protože se stal přes noc papežencem.

ŽIŽKA: Vyhlédl jsem už vrch, kde by bylo možno se bránit. S vozy se tam dostaneme od východu.

HYNEK: Který je to vrch?

ŽIŽKA: Říkají mu Vítkov. Tam se opevníme a počkáme. Na přímý útok nemáme dost bojovníků.

HYNEK: Ano, bránit se musíme! Tak jsou křižáci zranitelní. Myslí si, že nemáme proti nim šanci. Toho musíme využít. A neznají naše zbraně.

ŽIŽKA: Až začnou útočit, naši lidé budou zpívat Ktož sú boží bojovníci.

AMBROŽ: Stejně jako u Sudoměře.

HYNEK: Křižáky to pěkně vyděsilo. Něco takového nikdy nezažili.

ŽIŽKA: Půjdou směrem od Prahy. Počítám, že se tu moc nevyznají. Budou-li stoupat s koňmi přímo do vrchu, to nahraje nám. Než dorazí k naší vozové hradbě, budou unaveni jak koně, tak lidé.

**KRUŠINA:** Kolik máš lidí, bratře Žižko?

**ŽIŽKA:** Tábořských je devět tisíc. Ale s pražany a orebskými bychom se měli ubránit.

**VYPRAVĚC:** 14. července roku 1420 zaútočilo obrovské křižácké vojsko na horu Vítkov. Sto tisíc obrněnců šplhalo vzhůru, jak Žižka předpokládal. Husité byli připraveni. Za zvuků písně hájili vrch proti přesile. Zanedlouho začalo křižácké vojsko propadat zmatku. Z vrchu se na křižáky valily kameny, koně se plašili a na ty, kteří se přesto vyšplhali vzhůru, čekaly selské cepy a husitské palcáty. Bojové nadšení křižáků opadlo. Za několik dní valná část ozbrojenců z Prahy odtáhla.

**ŽIŽKA:** Šelma ryšavá, zpropadený Zikmund byl korunován na českého krále.

**MIKULÁŠ:** Moc slavná korunovace to ale nebyla. Porážka na Vítkově mu rozhodně na náladě nepřidala.

**HYNEK:** Ten to v Čechách nebude mít nikdy lehké.

**ŽIŽKA:** Měl zůstat v Uhrách, tam mu nikdo královský titul neupírá.

**AMBROŽ:** Teď se vypravíme na Kutnou Horu a také na opatovický a sedlecký klášter. Musíme pomstít naše bratry.

**ŽELIVSKÝ:** Za pražany mohu slíbit, že půjdou také.

**ŽIŽKA:** Bratře Želivský, to je dobrá zpráva. Zase jsme jednotní.

VYPRAVĚČ:

Vojsko husitů táhlo vítězně krajinou. Zpupná Kutná Hora musela prosit za odpuštění. Husité vypálili také opatovický a sedlecký klášter. Husitské vojsko se stalo postrachem a jeho vítězství bylo mnoho. Při obléhání hradu Rábí v roce 1421 přišel Jan Žižka o druhé oko. Přesto ještě tři roky vedl svá vojska. Jeho osud se naplnil 11. září u Příbyslavi. Je zvláštní, že nepadl v boji; jeho život ukončila otrava krve od zánětlivého vředu. Horu Vítkov dodnes zdobí jeho socha, která patří mezi největší jezdecké sochy na světě. Byla vytesána na paměť jeho slavných vítězství.